

Katedralni zbor je osnovan 1973. u Subotici i nosi ime po poznatom muzikologu i skladatelju Albi Vidakoviću (1914—1964). Za svo vrijeme svoga postojanja, osim sudjelovanja na liturgijskim svečanostima u subotičkoj katedrali i drugdje, stalno njeguje i izvodi glazbena djela velikih evropskih skladatelja i djela hrvatskih kompozitora.

Plodnoj djelatnosti Zbora, svakako treba odati priznanje, posebno voditeljici zbora s. Mirjam Pandžić, koja s velikim oduševljenjem rukovodi i okuplja članove — ljubitelje sakralne i ozbiljne glazbe.

U spretno izabranom programu imali smo priliku čuti korektnu izvedbu zbora, posebno u djelima J. S. Bacha (*Chorali*), G. F. Händela (*Slava Ti, Kriste, Bože naš*) i Milana Asića. U nizu orguljskih djela značajna je bila kreacija *Fantazije i fuge*. A. Vidakovića, koji je svirao Libor Dudaš.

Hvale je vrijedna inicijativa otaca karmelićana za upriličenje ovakvog koncerta kojim je znatno obogaćen glazbeni život u Somboru.

Miloš LALOŠEVIĆ

KONCERT U DUBROVNIKU

Samostan Male braće u Dubrovniku slavi ove godine 750 godina prisutnosti franjevaca u Dubrovniku. U okviru te proslave održan je 29. 5. 1985. koncert skladbi franjevaca skladatelja, koji su djelovali u tom samostanu. Izvedena su neka djela novijih skladatelja: o. Ferdo Barada: *Ak' čudesa*; fra Miroslav Dabo-Peranić: *Svetom Križu od Pridvorja*; o. Bernardin Sokol: *Presveto Srce, Angelus XI, Svibanjskoj Ruži, Agnus Dei* (iz Mise jubilaris); o. Kvirin Orlić: *Hvali Sion, Smiluj se meni Bože, Muka po Mateju, Zdravo Zvijezdo mora*; o. Franjo Stefančić: *Gospodine, smiluj se, Divnoj dakle, Himan sv. Luciji, Večernji pozdrav*; o. Ivo Peran: *O Hostijo spasonosna, Svet* (iz *Staroslavenske mise*), *Svetoj Klari, Slavite Gospoda*.

Koncert je izveo Zbor crkve Male braće. Solisti su bili: Veljka Krasovac i Pero Uljarević. Na klaviru je svirala s. Hijacinta Vucić, a dirigirao je o. Ivo Peran. Bio je to vrlo uspješni i zanimljiv koncert. Neka i to bude mali doprinos 1100. godišnjici smrti sv. Metoda i Evropskoj godini glazbe.

PROSLAVA 40. OBLJETNICE OSNUTKA ŽUPE U SIRAČU

31. svibnja ove godine proslavili smo u Siraču 40-godišnjicu osnutka župe »Pohoda B. D. Marije« kojom od njenog utemeljenja upravljaju salezijanci. Na svečanoj službi Božjoj u 19 sati čulo se oko harmonija četrdesetak dječjih glasova. Pjevali smo iz nove pjesmarice *Pjevajte Gospodinu pjesmu novu* dijele ponuđene za pjevanje s djecom: za Gospodine br. 289, Slava 294, Svet 300 i Jaganjče 303. Mnogi nisu krili svoje oduševljenje jer ponosni kliktavošću dječjih glasova ti stari napjevi iz »Cithare octochorde« uistinu zvuče i svečano i dovoljno toplo, a opet dostojno svetog čina. Također je zanimljivo primijetiti da je autor ovog napisa održao s djecom samo tri probe.

Marijan CRNKOVIĆ

SUBOTICA: SASTANAK PJEVAČA I KONCERT KATEDRALNOG ZBORA »ALBE VIDAKOVIĆ«

U nedjelju 9. lipnja o. g. navečer u subotičkoj katedrali bila je velika svečanost duhovne glazbe.

U okviru sveopće proslave Evropske godine glazbe crkveni pjevači (na hrvatskom jeziku) iz Subotice i okolice imali su zajedničku sv. misu koju je prikazao vlč. Iva Prčić. U homiliji je vlč. Andrija Kopilović vrlo nadahnuto govorio o ulozi i značaju liturgijskog pjevanja kao sastavnog dijela liturgije, jer liturgija je uvijek bila raspjevana slaveći Boga.

Poslije zajedničke sv. mise katedralni zbor »Albe Vidaković« priredio je svoj veliki koncert.

U želji da se pridruži proslavi Evropske godine glazbe, katedralni zbor je na program svog koncerta stavio djela Georga Friedricha Händela (1685—1759.) i Johanna Sebastiana Bacha (1685—1750.).

Na ovom koncertu, kao gost, nastupio je Libor Dudaš iz Osijeka i izveo je na orguljama slijedeće Bachove skladbe: *Fantazija i fuga c-mol* i dva choral-a (*»Jesu, meine Freude«* i *»Liebster Jesu, wir sind hier«*).

Od Bachovih zbornih skladbi mješoviti je zbor uz pratnju orgulja i flauta otpjevao choral *»Isusa mog ne puštam«* iz *»Muke po Ivanu«* i odlomak iz *»Božićnog oratorija«* *»Ach, mein herzliches Jesulein«* (*»Ah, moj ljubljani, mali Isuse«*).

Od Händelovih zbornih skladbi mješoviti zbor je otpjevao svečanu pjesmu *»O, Gospode moj«*. Iz njegove Suite No. VII., odlomak *Passacaille* izveo je na orguljama Libor Dudaš. Iz Händelovog velikog oratorija *»Juda Makabejac«* mješoviti zbor uz pratnju orgulja i flauta otpjevao je odlomak *»Slava Ti, Kriste Bože naš«*.

Pridružujući se proslavi 400. obljetnice rođenja velikog hrvatskog skladatelja Ivana Marka Lukačića, katedralni je zbor stavio na program svog koncerta dvije njegove pjesme. Ženski zbor je otpjevao motete: *»Cantate Domino«* i *»Orantibus in loco isto«*.

U ovoj, Metodovoj godini, povodom 1100. obljetnice njegove smrti mješoviti zbor je otpjevao dijele II. staroslavenske mise Albe Vidakovića (*Gospodi pomiluj, Svet, Aganče Boži*).

Katedralni se zbor želi odužiti kompozitoru čije ime nosi i zato uvijek na svom programu ima djela Albe Vidakovića. Ovom zgodom Libor Dudaš je izveo na orguljama njegovu *»Fantaziju i fugu f-mol«*.

Na programu je, također, bila vokalna skladba subotičkog skladatelja Milana Asića *»Domine, aut pati, aut mori«* (*»Gospodine, ili trpjeti, ili umrijeti«* — geslo sv. Terezije Avilske, zaštitnice subotičke katedrale — bazilike).

Zborom je ravnala s. Mirjam Pandžić, a na orguljama je pratila Jelena Demšedi. Solo je pjevala s. Karmela Kovačević sopran.

Na veliko zadovoljstvo brojne publike ovaj koncert je izvanredno uspio i bio na visini umjetničkog izvođenja. Nije se osjetilo da su to ipak samo amateri koji pjevaju u zboru uz sve svoje životne brige i poslove. Ljubav prema pjevanju daje im snage da savladaju sve svakodneвне poteškoće. Uz ogromne napore svih članova zbora i njihovih dirigenata mogli su ostvariti ovakav-zasluzan uspjeh, a slušaocima su darovali svoj najljepši dar, a to je dar duhovne umjetnosti.

Bela GABRIĆ

OSVRT NA PRIKAZ KONCERTA ZA BLAGDAN GOSPE OD ZDRAVLJA U SPLITU (21. studenoga 1984.)

Riječ je o mješovitom zboru Gospe od Zdravlja u Splitu.

Mišljenje Petra Zdravka Blajića o navedenom zboru, tiskano u *Sv. Ceciliji*, br. 1, 1985., ima u sebi proturječja koja čitatelja zbunjuju a ne upućuju ga u razumijevanje ocjene o vrijednosti zbora.

Uvodno je zbor ocijenjen »po glazbenom potencijalu, trenutno možda prvim u Splitu i nadbiskupiji«. Taj izričaj ostavlja čitatelju utisak vrlo velike vrijednosti zbora, jer glazbeni potencijal sadrži sve vrijednosti. Uz to se pisac odlučio istaknuti i još vrijednosti koje su u tom potencijalu sadržane, pa se odlučio da to budu tenori. Odmah upućuje i svoju preporuku da sav taj potencijal bude i jednako vrijedno izražen i u piano pjevanju. Čitatelj bi sada mogao pomisliti

da u tom zboru nije sve toliko vrijedno, a osobito tenori, jer o njihovu pjevanju »trenutno« ovisi piano pjevanje.

Zašto pisac odmah mijenja svoje mišljenje te od posvemašnje hvale stavlja tešku zamjerku, čitatelju ostaje tajnom sve do kraja prikaza. Jer, pisac nastavlja kuditi zbor stoga što ga vodi dirigent uz pratnju orguljaša, ne zna se je li to uzrok neizrazitom potencijalu zbora u piano pjevanju. Po svemu sudeći to što zbor ima dirigenta i orguljaša u istoj osobi najveća je šteta za zbor, a zbor ipak ima glazbeni potencijal tako visoko ocijenjen. Po čemu bi se moglo pretpostavljati da bi taj potencijal bio veći, kad zbor prema izričaju pisca nema takmaca u gradu i nadbiskupiji? Po čemu bi se to moglo prosuditi kad »zbor uspješno vodi više od dva decenija« taj isti dirigent i orguljaš u istoj osobi? Pisac ga je tom rečenicom tako pohvalio, a prije tako okrivio za štetu što je zboru nanosi tim svojim dvostrukim radom, i to ne »preko dva decenija«, nego preko tri desetljeća ili točnije: 33 godine. Znamo da se 20 nalazi u 30, ali ne i obratno, stoga je poželjno pobrinuti se i za taj podatak.

Da je zbor bio ocijenjen u usporedbi s nekim zborom s dirigentom i posebnim orguljašem, mišljenje bi pisca moglo biti prihvaćeno. Ovakvo ostaje samo nedoumica o piščevim kriterijima koja je imao u prosuđivanju toga zbora i njegova dugogodišnjeg dirigenta i orguljaša u istoj osobi.

Kao muzikolog mogao se u svojoj ocjeni prisjetiti da su u starini dirigenti bili i svirači koji su sa svojih instrumenata vodili glazbene sastave, pa bi možda bio suzdržljiviji u ocjenjivanju zbora koji se danas tako vodi, a postiže »glazbeni potencijal, trenutno možda prvi u Splitu i nadbiskupiji«. Tim više što je u razgovoru s voditeljem istoga zbora na pjevačkom koru izričito priznao da je zbor vrlo dobar i da vrlo lijepo pjeva. To je bilo pred osnutak »Okteta« koji je on sastavio od već dugo i dobro uvježbanih pjevača iz nekih splitskih crkvenih zborova. Očekivalo bi se da se tu u koru dadu primjedbe da bi ih se saslušalo i usvojilo kao dobronamjerne.

Da pisac nije odlučio u nekoliko rečenica pisati proturječne ocjene, potaknute samo šturim, općinitim prikazom, mogao je na iskustvima toga zbora napisati svoja teoretska razmatranja o takvom vođenju zborova, što bi tom zboru, njegovu voditelju i čitateljima glazbenog časopisa bilo od veće koristi.

fra Stanko ROMAC

ODGOVOR Dra PETRA ZRAVKA BLAJIĆA

Šteta što je o. Stanko na moj dobronamjeran, ali kritički i kratki osvrt uopće reagirao, a pogotovo onako zbrkano i sa zaista mnogim proturječnostima i time napravio medvjedu uslugu i samom sebi i zboru. Čitatelju bi najbolje bilo da ponovno pročita što sam ja to zapravo napisao, pa da sam prosudi. Ponovit ću ukratko što sam napisao i malo ću se pojasniti.

1. Župski pjevački zbor Gospe od Zdravlja zaista je, po mojem mišljenju, trenutno, po glazbenom potencijalu (govor je o pjevačima), možda prvi u Splitu i nadbiskupiji.
2. Među pjevačima toga zbora osobito se ističu tenori. Razumije se, i među drugim glasovima ima dobrih pjevača, no čini mi se da su tenori »udarna snaga« zbora.
3. I odlični zbor može biti još boljim. Još bi bolji dojam ovaj zbor ostavljao kad bismo ga imali prilike čuti u piano i pianissimo pjevanju, pogotovo tamo gdje je autor skladbe to propisao ili njezin karakter to zahtijeva.
4. Glasovno tako dobar zbor mogao bi još više dati kada bi mu dirigent mogao posvetiti više pažnje.

No sam dirigent, u konkretnom slučaju o. Stanko, ne može mu posvetiti više pažnje jer je u isto vrijeme zauzet sviranjem. Orguljaš zbora mogao bi se više koncentrirati na sviranje za vrijeme izvedbe kad ne bi bio zauzet i dirigiranjem.

5. Iako je ista osoba kod ovoga zbora i dirigent i orguljaš, on, o. Stanko, ipak svoju dvostruku dužnost uspješno obavlja već preko dva decenija. Ovo preko dva decenija, razumije se, može biti i 33 godine, pa i više. Kad bi o. Stanko bio samo dirigent a netko drugi orguljaš njemu samome bilo bi lakše a zbor bi bio sigurniji, ili, kad bi o. Stanko bio samo orguljaš — kvalitet sviranja bio bi veći. Vjerujem da se to samo po sebi razumije.
6. Što se tiče muzikologije, — ostavimo to, — jer stvarni su ipak nekada stale drugačije, a pogotovo sada stoje drugačije kod nas i po svijetu.
7. U župskom zboru Gospe od Zdravlja pjevaju pjevači s teritorija mnogih splitskih župa. U ovom tekstu spominjanje *Okteta* »nema blage veze«.
8. Imao sam prilike (i još uvijek imam) mnogo puta slušati ovaj dragi i vrijedni zbor i zato moje zapažanje ne temelji se samo na jednoj izvedbi. Iste pohvale i iste primjedbe čuo sam više puta od ljudi koji se razumiju u glazbu a pjevače i njihova zborovuđu, o. Stanka poznaju i cijene. Šteta što je o. Stanko reagirao, pogotovo na onakav način!

Petar Zdravko BLAJIĆ

KONCERTI, OPERE...

25. MUZIČKE VEČERI U DONATU

Dvadeset godina muzičkih večeri u Sv. Donatu (Zadar), što se slavilo ove godine, nije pratila nikakva posebna svečanost, niti srebrni lovor vijenci. Sve je prošlo radno, više nego skromno ali je svjedočanstvo mukotrpnog rada, pronalaženja i afirmacije fizionomije festivala koji je u večernjim ljetnim satima davao pečat gradu Zadru.

Otkriće akustičkih izvanrednih uvjeta, starog zdanja Sv. Donata za komornu glazbu uvjetovalo je da ponajbolji izdanci zadarskih glazbenika, braće i sestre Dešpalj, otpočnu u tom izuzetnom ambijentu igru zvukova, raskošnom igrom instrumenata i ljudskog glasa te da oplemene stare danas obnovljene prostore. Kasnije su se pronašli i novi prostori kao renesansni klostur Sv. Franje, stolnica, palača Grisogono-Vovò a oni kao da su nametali organizatorima komornu vrstu glazbe. Stoga se tražio odgovarajući glazbeni izraz i nađen je od 1975. godine kad se tematski dio večeri počeo ispunjati gregorijanskim pjevom, skazanijima, renesansnim dvorskim i crkvenim pjesmama i plesovima pa i rano-baroknim skladbama. U tome je sigurno presudnu ulogu odigrao Marijan Grčić, muzikolog, i veliki poznavatelj kulture visokoga srednjeg vijeka koji je rano preminuo († 1980). Time su Donatove večeri dobile tematsku srž a uokvirivali su je umjetnici s djelima iz drugih razdoblja, nastupi mjernih ansambala, osobito muzičke škole »Blagoje Bersa« pod stručnim vodstvom Antuna Doličkoga i Petra Vrbančića, do nastupa mladih, nagrađenih umjetnika-laurelata posljednje tri godine.

Već taj okvirni dio zaslužuje priznanje jer su u njemu nastupili naši i strani ponajbolji koncertni majstori od Vlade Krpana, Pavice Gvozdić, Rudolfa Klepača do Igora Ojstraha ali i brojni drugi. Može se utvrditi da su se gotovo svi naši majstori glasa i instrumenata izmjenili u tim izvanrednim prostorima i da su nakon sunčane žege ispunili slušaocima magičnom moći smirivanja, onim očišćenjem što ga je još stari Pitagora osjećao uz sviranje svojih učenika koji su prstima prebiralili po žicama lire ili harfe.